

**Ας δημιουργήσουμε
μια κοινωνική επιχείρηση!**

Σοφία Αδάμ, Δρ. Κοινωνικής Οικονομίας,

Τριήμερο Κοινωνικής Οικονομίας, 22-24/11/2013, Αθήνα

Στόχος-Μέσα

Στόχος

Θα καταλάβουμε τι είναι κοινωνική επιχειρηματικότητα δημιουργώντας μια κοινωνική επιχείρηση όλοι/ες μαζί

Μέσα

- Βασικά χαρακτηριστικά (μπλα μπλα μπλα μπλα μπλα)
- Παραδείγματα (φωτό, ίντερνετ, βίντεο)
- Brainstorming (θα δουλέψετε κι εσείς!)
- Απόφαση (συλλογική)

Τι είναι η κοινωνική επιχείρηση;

1. Είναι μια νομική μορφή;
2. Έχει σκοπό το κέρδος;
3. Είναι οποιαδήποτε δραστηριότητα παράγει έσοδα για έναν κοινωνικό σκοπό;
4. Σε έναν ή πολλούς οικονομικούς τομείς;
5. Πώς λαμβάνονται οι αποφάσεις;

Ας δούμε πριν αποφασίσουμε

Τι είναι η κοινωνική επιχείρηση

Ηλιόσποροι-Ένας Άλλος Κόσμος

(10:12-11:05), (18:42-19:21)

Κοινωνική οικονομία: Μια εναλλακτική λύση

(Heinrich Böll Stiftung Greece) (37:27-40:27)

Ορισμοί κοινωνικών επιχειρήσεων: Η.Π.Α. και Ευρώπη

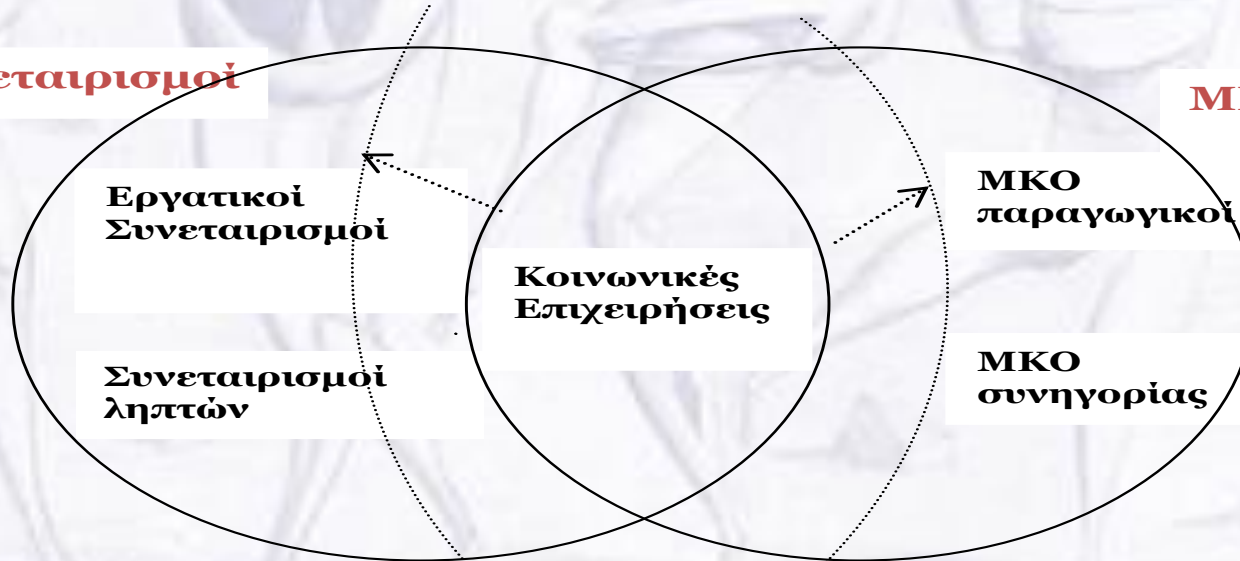
Κοινωνικές Επιχειρήσεις στις Η.Π.Α.

Μ.Κ.Ο. με δραστηριότητα που δημιουργεί έσοδα	Κοινωνική επιχείρηση	Κοινωνικά υπεύθυνα επιχείρηση	Εταιρία με δράσεις κοινωνικής υπευθυνότητας
--	----------------------	-------------------------------	---

Κοινωνικές Επιχειρήσεις στην Ευρώπη

Συνεταιρισμοί

ΜΚΟ

Πηγή: Defourny (2001)

Ο ιδεατός τύπος των κοινωνικών επιχειρήσεων

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ
Συνεχής οικονομική δραστηριότητα	Στόχος το όφελος στην κοινότητα/ομάδα
Υψηλός βαθμός αυτονομίας	Συλλογική διάσταση
Ανάληψη ρίσκου	Η συμμετοχή στις αποφάσεις δεν καθορίζεται από τη συνεισφορά κεφαλαίου
Minimum αμειβόμενης εργασίας	Πολυεταιρικότητα (ακόμα και χρήστες/πελάτες)
	Περιορισμένη διανομή κερδών

Τα κριτήρια καθορίζουν και τα βήματά μας!

1. Χτίζοντας την ιδρυτική ομάδα

- ✓ Κοινές αξίες: Δεν αρκεί η φιλία
- ✓ Δέσμευση στο συνεταιριστικό πλαίσιο λειτουργίας: δεν είναι εύκολη υπόθεση η συνδιαμόρφωση
- ✓ Κοινές προσδοκίες: Πόσες ώρες θέλω και μπορώ να εργάζομαι; Πόσα χρήματα χρειάζομαι;
- ✓ Δεξιότητες/ικανότητες/γνώσεις: Καλό παιδί-κάτι θα βρει να κάνει, δεν είναι μόνο τα κύρια αλλά και τα περιφερειακά καθήκοντα.
- ✓ Είσοδος νέων μελών: ανοιχτό ή με κριτήρια; Ποια;
- ✓ Επιλογή εργαζομένων: μέλη/μη μέλη, γνώσεις-δεξιότητες
- ✓ Εμπλοκή άλλων εταιρών: ποιοι, γιατί, πώς;
- ✓ Κατανομή εργασιών για την ίδρυση...(αμ πώς για;)

2. Επιλέγοντας την οικονομική δραστηριότητα

- ✓ Κοινωνική ωφέλεια: εξυπηρέτηση κοινωνικών αναγκών
- ✓ Κοινωνική καινοτομία: εντοπισμός νέων κοινωνικών αναγκών ή παραγωγή αγαθών/υπηρεσιών με νέο τρόπο.
- ✓ Κοινωνική δικαιοσύνη: διευκόλυνση της πρόσβασης σε κοινωνικά στρώματα με περιορισμένες οικονομικές δυνατότητες.
- ✓ Κοινωνική συμμετοχή: δημιουργία θέσεων εργασίας για κοινωνικές ομάδες που αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην εύρεση εργασίας.

Κίνδυνος 1 Άλλο ιδιωτική κερδοσκοπική, άλλο ΜΚΟ, άλλο απλός συνεταιρισμός

Κίνδυνος 2: Πολλά καρπούζια κάτω από την ίδια μασχάλη!

Πώς θα μας έρθει η ιδέα;

- Σε μια στιγμή έμπνευσης
- Κλείνει μια επιχείρηση στην τοπική κοινότητα (BIOME)
- Έχει ήδη αναπτυχθεί μια παρόμοια ιδέα σε άλλη περιοχή (Σπόρος-Σπάμε)
- Έχει πετύχει σε έναν άλλο τομέα και μπορεί να μεταφερθεί (Κοινωνικό παντοπωλείο-Κοινωνικό φρονιτήριο)

Σε όλες τις περιπτώσεις, η αρχή γίνεται με μια ιδέα που ανταποκρίνεται σε μια κοινωνική ανάγκη και έχει πιθανότητες να μετασχηματιστεί σε μια οικονομικά βιώσιμη επιχείρηση.

Μην ντρέπεστε, ρίξτε ιδέες στο τραπέζι!

Πιθανά πεδία δραστηριοποίησης

- Καινοτόμα κοινωνική φροντίδα/αρωγή
- Στοχευμένες υγειονομικές υπηρεσίες
- Εκπαίδευση
- Κοινωνική ένταξη
- Κοινωνική στέγαση
- Περιβαλλοντική προστασία
- Αγροτική παραγωγή/πώληση ειδών διατροφής
- Ηθικό εμπόριο
- Συγκοινωνίες/μετακίνηση/κοινωνικός τουρισμός
- Προστασία πολιτισμικής κληρονομιάς

Κοινωνικές επιχειρήσεις στον κόσμο

Όνομασία	Idea 90 , κοινωνικός συνεταιρισμός φροντίδας
Τοποθεσία	Καλαβρία/Ιταλία
Σύντομο ιστορικό	Ιδρύθηκε το 1990 από 9 άνεργες γυναίκες παρέχοντας υπηρεσίες παιδικής φροντίδας
Στοχεύσεις	Φεμινιστική οπτική για την κοινωνικοποίηση της παιδικής φροντίδας, την επαγγελματική καταξίωση των υπηρεσιών παιδικής φροντίδας, την αποδόμηση της κυρίαρχης οπτικής για το ρόλο των γυναικών στη Ν. Ιταλία
Υπηρεσίες	Υπηρεσίες παιδικής φροντίδας (παιδικοί σταθμοί, καλοκαιρινή κατασκήνωση-σχολείο), φροντίδα ηλικιωμένων, ατόμων με αναπηρία και νέων που αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο του κοινωνικού αποκλεισμού
Πηγές εσόδων	Συμβάσεις με την τοπική αυτοδιοίκηση και τοπικές επιχειρήσεις, αμοιβές ιδιωτών

Κοινωνικές Επιχειρήσεις στον κόσμο

Όνομασία	POCA : Συνεταιρισμός για έναν προσιτό βελονισμό στην κοινότητα
Τοποθεσία	Portland, Oregon/ΗΠΑ
Σύντομο ιστορικό	Ιδρύθηκε το 2002 από 2 ειδικευμένους βελονιστές
Στοχεύσεις	Η πρόσβαση των φτωχότερων κοινωνικών ομάδων στη θεραπευτική πρακτική του βελονισμού
Υπηρεσίες	Σήμερα παρέχει κοινοτική και οικονομικά προσιτή εκπαίδευση στο βελονισμό και συνεδρίες βελονισμού σε 200 κοινοτικά κέντρα.
Πηγές εσόδων	Πωλήσεις βιβλίων-αξεσουάρ, εισφορές μελών, αμοιβές ιδιωτών

Κοινωνικές Επιχειρήσεις στον κόσμο

Όνομασία	Cauto : Κοινωνική επιχείρηση Ιταλίας
Τοποθεσία	Brescia/Ιταλία
Σύντομο ιστορικό	Ιδρύθηκε το 1995 ως κοινωνικός συνεταιρισμός τύπου β (κοινωνικής ένταξης)
Στοχεύσεις	Ένταξη στην εργασία κοινωνικά αποκλεισμένων ομάδων (απεξαρτημένοι, άτομα με προβλήματα ψυχικής υγείας) μέσα από υπηρεσίες διαχείρισης απορριμμάτων
Υπηρεσίες	Υπηρεσίες συλλογής, επεξεργασίας απορριμμάτων και ανακύκλωσης
Πηγές εσόδων	Αμοιβές ιδιωτών και τοπικής αυτοδιοίκησης

Κοινωνικές Επιχειρήσεις στον κόσμο

Όνομασία	Bremer Höhe: Στεγαστικός συνεταιρισμός
Τοποθεσία	Βερολίνο/Γερμανία
Σύντομο ιστορικό	Το 2000, 51 ένοικοι σε διαμερίσματα ιστορικών κτιρίων του ανατολικού Βερολίνου δημιουργούν ένα συνεταιρισμό προκειμένου να εμποδίσουν την πώληση των κτιρίων σε ιδιώτες επενδυτές
Στοχεύσεις	Ανακαίνιση-συντήρηση ιστορικών κτιρίων, στέγαση σε προσιτές τιμές, περιβαλλοντική αναβάθμιση, κοινοτική αναβάθμιση
Υπηρεσίες	Στέγαση σε προσιτές τιμές, κοινωνικές δράσεις, πολιτιστικά δρώμενα, υποστήριξη άλλων στεγαστικών συνεταιρισμών
Πηγές εσόδων	Συνεταιριστικές μερίδες και ενοίκιο

Κοινωνικές Επιχειρήσεις στον κόσμο

Όνομασία	Ecopower: Συνεταιρισμός Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας
Τοποθεσία	Φλάνδρα/Βέλγιο
Σύντομο ιστορικό	Ιδρύθηκε το 1991 ως ένας μικρός συνεταιρισμός υδροηλεκτρικής ενέργειας. Το 1999 κατόρθωσε να πετύχει μία σύμβαση με την τοπική αυτοδιοίκηση του Eeklo για τη συνεταιριστική παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας με ανεμογεννήτριες, φωτοβολταϊκά, φυτικά λάδια. Σήμερα έχει 45.000 μέλη και κεφάλαια περίπου 45.000.000 Ευρώ.
Στοχεύσεις	Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας μέσα από ανανεώσιμες πηγές, συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας στο σχεδιασμό και την υλοποίηση σχεδίων στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, μείωση της κατανάλωσης ενέργειας
Υπηρεσίες	Παραγωγή και διανομή ηλεκτρικής ενέργειας, σχεδιασμός και υλοποίηση καινοτόμων παρεμβάσεων. Προμηθεύει με ρεύμα πάνω από 35.000 πελάτες, οι περισσότεροι μέλη του συνεταιρισμού.
Πηγές εσόδων	Συνεταιριστικές μερίδες και πωλήσεις ενέργειας

Κοινωνικές Επιχειρήσεις στον κόσμο

Όνομασία	Le Mat : Δίκτυο κοινωνικών τουριστικών επιχειρήσεων (50:14)
Τοποθεσία	Ιταλία
Σύντομο ιστορικό	Ιδρύθηκε από 24 εταιρούς: κοινωνικές επιχειρήσεις ένταξης και κοινωνικού τουρισμού.
Στοχεύσεις	Πρωώθηση μιας άλλης αντίληψης για τον τουρισμό μέσα από τη γνωριμία με την τοπική κοινωνία και τη φιλοξενία σε συνεταιριστικές επιχειρήσεις
Υπηρεσίες	Λειτουργεί με το σύστημα της δικαιόχρησης (franchising) και διοργανώνει ταξίδια σε προορισμούς όπου βρίσκονται κοινωνικές επιχειρήσεις του δικτύου
Πηγές εσόδων	Επιδοτήσεις, ιδιώτες

Κοινωνικές Επιχειρήσεις στον κόσμο

Όνομασία	<u>Sinfonia Musicisti: Συνεταιριστική επαγγελματική ορχήστρα</u>
Τοποθεσία	Northampton/Ηνωμένο Βασίλειο
Σύντομο ιστορικό	Ο συνεταιρισμός δημιουργήθηκε από 4 επαγγελματίες μουσικούς και υποστηρίζεται από <u>το συνεταιρισμό μουσικής παραγωγής ARC</u> και το Πανεπιστήμιο του Northampton
Στοχεύσεις	Συλλογική αντιμετώπιση της κρίσης στον κλάδο των μουσικών και διάδοση κλασσικής μουσικής υψηλής ποιότητας σε προσιτές τμές
Υπηρεσίες	Συναυλίες κλασσικής μουσικής σε διάφορους χώρους ανάλογα με την τοπική κοινότητα
Πηγές εσόδων	Εισιτήρια, τεχνική/υλική υποστήριξη από πανεπιστήμιο και συνεταιρισμό παραγωγής

Κοινωνικές Επιχειρήσεις στην Ελλάδα

Όνομασία	<u>Συνεταιριστικό φροντιστήριο Χαλανδρίου</u>
Τοποθεσία	Αθήνα/Ελλάδα
Σύντομο ιστορικό	Ιδρύθηκε το 2013 από γονείς και εκπαιδευτικούς
Στοχεύσεις	Προετοιμασία μαθητών με τρόπο που διευκολύνει τη βιωματική αφομοίωση της γνώσης και οξύνει την κριτική σκέψη σε τιμές που είναι προσιτές
Υπηρεσίες	Προετοιμασία μαθητών Α, Β, Γ Λυκείου
Πηγές εσόδων	Δίδακτρα

Κοινωνικές Επιχειρήσεις στην Ελλάδα

Όνομασία	Σχεδία/Περιοδικό Δρόμου
Τοποθεσία	Αθήνα/Ελλάδα
Σύντομο ιστορικό	Το περιοδικό εκδίδεται από τη ΜΚΟ Διογένης που ιδρύθηκε το 2010
Στοχεύσεις	Κοινωνική ένταξη αστέγων και άλλων κοινωνικά αποκλεισμένων ομάδων
Υπηρεσίες	Προετοιμασία, ενδυνάμωση, κοινωνικοποίηση και απασχόληση αστέγων μέσα από την έκδοση περιοδικού ποικίλης ύλης
Πηγές εσόδων	Πωλήσεις περιοδικού, επιδοτήσεις

Κοινωνικές Επιχειρήσεις στην Ελλάδα

Όνομασία	<u>Συν.Άλλοις: Συνεταιρισμός για το αλληλέγγυο εμπόριο</u>
Τοποθεσία	Αθήνα/Ελλάδα
Σύντομο ιστορικό	Ο συνεταιρισμός ξεκίνησε τη λειτουργία του το φθινόπωρο του 2011 ύστερα από πολύμηνη διαδικασία εσωτερικής διαβούλευσης του συνεταιρισμού ο Σπόρος
Στοχεύσεις	Σύνδεση του κινήματος των ζαπατίστας και άλλων αγωνιζόμενων παραγωγών του παγκόσμιου Νότου με όσο το δυνατόν περισσότερους πολίτες στην Ελλάδα βάσει των αρχών αλληλέγγυου εμπορίου και προώθηση της εργατικής αυτοδιαχείρισης ως απάντηση στο ζήτημα της εργασίας
Υπηρεσίες	Αλληλέγγυο εμπόριο, διάδοση του αυτοδιαχειριστικού προτάγματος
Πηγές εσόδων	Πωλήσεις προϊόντων

Κοινωνικές Επιχειρήσεις στην Ελλάδα

Όνομασία	Alterthess: Εκδοτικός Συνεταιρισμός
Τοποθεσία	Θεσσαλονίκη/Ελλάδα
Σύντομο ιστορικό	Ο συνεταιρισμός ξεκίνησε τη λειτουργία του το φθινόπωρο του 2011
Στοχεύσεις	«Μας ενδιαφέρει μια ενημέρωση συλλογική, που θα δίνει φωνή σε όλους αυτούς και αυτές που αποκλείονται από τα κυρίαρχα μέσα»
Υπηρεσίες	Καθημερινή ενημέρωση, εκδόσεις
Πηγές εσόδων	Διαφημίσεις, πωλήσεις, συνδρομές, χορηγίες

Ερωτήσεις-Κίνδυνοι

- ✓ Ποια είναι η κοινωνική ανάγκη που εξυπηρετώ;
- ✓ Ποιοι/ες θα μπορούσαν να αγοράσουν αυτό το προϊόν/αυτήν την υπηρεσία;
- ✓ Υπάρχουν άλλες επιχειρήσεις που καλύπτουν αυτή την ανάγκη;
- ✓ Είναι ανταγωνιστές ή μπορούν να μας βοηθήσουν;

SOS 1 : Η ιδέα μας δεν μπορεί να μετασχηματιστεί σε βιώσιμη επιχείρηση (ταιριάζει περισσότερο σε λειτουργία κοινωνικού κέντρου).

SOS 2: Βάζουμε περισσότερους στόχους από αυτούς που μπορούμε να πετύχουμε.

Χρήσιμα εργαλεία

- ✓ Έρευνα στο διαδίκτυο (το κάνει κάποιος άλλος ήδη;)
- ✓ Συζητήσεις με φίλους/ες, κοινωνικούς χώρους και πρωτοβουλίες για τη χρησιμότητα της συγκεκριμένης παραγωγικής ιδέας
- ✓ Επισκέψεις σε άλλες κοινωνικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στο συγκεκριμένο ή παρεμφερή τομέα
- ✓ Ανάλυση δυνατών και αδύναμων σημείων, ευκαιριών-προκλήσεων (SWOT analysis)

3. Επιλέγοντας νομική μορφή

- ✓ Ποια είναι η κύρια δραστηριότητα που θέλουμε να αναπτύξουμε;
- ✓ Ποια είναι η ισορροπία του κοινωνικού και του οικονομικού σκοπού;
- ✓ Θα έχουμε λίγα ή πολλά μέλη; Θα μεταβάλλεται η σύνθεση των μελών στο χρόνο;
- ✓ Προκρίνουμε η ευθύνη των μελών για τις οφειλές της επιχείρησης να επεκτείνεται και στην προσωπική τους περιουσία ή όχι;
- ✓ Θέλουμε να υπάρχει ρητή δέσμευση για το συμμετοχικό χαρακτήρα της επιχείρησης;
- ✓ Μας ενδιαφέρει η διανομή τυχόν πλεονασμάτων;

Επιλογές

- ✓ Αφανής, κρυφή κοινωνική επιχείρηση: ατομική, ΟΕ, ΕΕ, ΕΠΕ, ΙΚΕ, ΑΕ.
- ✓ Άλλες μορφές κοινωνικής οικονομίας: Αγροτικός Συνεταιρισμός, Αστικός Συνεταιρισμός, Ευρωπαϊκή Συνεταιριστική Εταιρεία
- ✓ Εδικές μορφές κοινωνικών επιχειρήσεων: ΚΟΙΣΠΕ, ΚΟΙΝΣΕΠ, ΑΜΚΕ.

Αφανής κοινωνική επιχείρηση

- ✓ Δύσκολη η αλλαγή της σύνθεσης των εταιρών-μελών.
- ✓ Απεριόριστη ευθύνη για τα χρέη της επιχείρησης και όχι μέχρι του ποσού της εισφοράς σε ΟΕ, ΕΕ.
- ✓ Σε ΕΠΕ και ΑΕ, απαιτούμενο κεφάλαιο 2.400 Ευρώ και 24.000 Ευρώ αντίστοιχα.
- ✓ Αυξάνονται τα επίπεδα εμπιστοσύνης που απαιτούνται (ειδικά στην ατομική επιχείρηση).
- ✓ Δεν υπάρχει ρητή δέσμευση στο δημοκρατικό χαρακτήρα της λήψης αποφάσεων.
- ✓ Στερείται το συγκριτικό πλεονέκτημα.
- ✓ Δεν βελτιώνουμε το θεσμικό πλαίσιο.
- ✓ Δεν καταγράφεται θεσμικά η κοινωνική οικονομία.

Αλλά, τις ξέρουν οι εφορίες και δεν υπάρχουν περιορισμοί στη διανομή των κερδών.

Συνεταιρισμοί

ΤΙΤΛΟΣ	Αγροτικοί συνεταιρισμοί	Αστικοί συνεταιρισμοί	Ευρωπαϊκή Συν. Εταιρία
ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ	Οποιοδήποτε κλάδος της αγροτικής οικονομίας. Ποσοστό διάθεσης τουλάχιστον ογδόντα τοις εκατό (80%) της παραγωγής.	Εκτός αγροτικού τομέα: παραγωγικοί, καταναλωτικοί, προμηθευτικοί, πιστωτικοί, μεταφορικοί και τουριστικοί.	Ικανοποίηση των αναγκών των μελών ή/και ανάπτυξη των οικονομικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων τους
ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΕΛΩΝ	≥20, σε νησιά <3100 κατοικων ≥10	≥15, για τους καταναλωτικούς ≥100	≥5 φυσικά πρόσωπα ή νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου σε τουλάχιστον 2 κράτη-μέλη.
ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΜΕΛΩΝ	Φυσικά πρόσωπα με πλήρη δικαιπρακτική ικανότητα. Άλλοι αγροτικοί συνεταιρισμοί (ΑΣ). Οι ΑΣ <3% των φυσικών προσώπων-μελών.	Φυσικά πρόσωπα. Νομικά πρόσωπα ιδιωτικού ή δημοσίου δικαίου. Δεν επιτρέπονται μέλη άλλου συνεταιρισμού με την ίδια έδρα και τον ίδιο σκοπό.	Φυσικά και νομικά πρόσωπα δημοσίου-ιδιωτικού δικαίου. Προβλέπονται μέλη μη χρήστες- επενδυτές με δικαίωμα ψήφου (μέχρι 25% των συνολικών δικαιωμάτων ψήφου).

Συνεταιρισμοί

ΤΙΤΛΟΣ	Αγροτικοί συνεταιρισμοί	Αστικοί συνεταιρισμοί	Ευρωπαϊκή Συν. Εταιρία
ΚΕΦΑΛΑΙΟ	≥30.000 Ευρώ	Δεν ορίζεται.	≥30.000 Ευρώ
ΜΕΡΙΔΕΣ	1 υποχρεωτική συνεταιριστική μερίδα και πρόσθετες υποχρεωτικές μερίδες οι οποίες δίνουν μέχρι 3 ψήφους. Οι προαιρετικές μερίδες δεν δίνουν ψήφους.	Υποχρεωτική και μέχρι 5 προαιρετικές, στους καταναλωτικούς έως 100 και στους πιστωτικούς έως 1501 προαιρετικές εφόσον ≤2% του συνόλου των συνεταιριστικών μερίδων. ΝΠΔΔ απεριόριστο αριθμό προαιρετικών. Οι προαιρετικές δίνουν επιπλέον μέχρι 5 ψήφους (ή μέχρι 2% του συνόλου των ψήφων) μόνο στους πιστωτικούς συνεταιρισμούς.	Διαφορετικές κατηγορίες συνεταιριστικών μερίδων με δυνατότητα μέχρι 5 ψήφων ή του 30% των συνολικών ψήφων όποιο είναι το χαμηλότερο (20% για πιστωτικούς και ασφαλιστικούς συνεταιρισμούς). Εργαζόμενοι/ες μπορεί να έχουν μέχρι 15% των συνολικών δικαιωμάτων ψήφου.
ΕΥΘΥΝΗ	Περιορισμένη σύμφωνα με το καταστατικό.	Απεριόριστη ή περιορισμένη σύμφωνα με το καταστατικό.	Περιορισμένη σύμφωνα με το καταστατικό.
ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ	Σε άλλο μέλος ή σε τρίτο πρόσωπο που πληρεί τις προϋποθέσεις μέλους με έγκριση του ΔΣ	Σε άλλο μέλος ή σε τρίτο πρόσωπο που πληρεί τις προϋποθέσεις μέλους με έγκριση του ΔΣ	Επιτρέπεται σε άλλο μέλος ή σε άλλο πρόσωπο που αποκτά την ιδιότητα μέλους.

Συνεταιρισμοί

ΤΙΤΛΟΣ	Αγροτικοί συνεταιρισμοί	Αστικοί συνεταιρισμοί	Ευρωπαϊκή Συν. Εταιρία
ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ	Τουλάχιστον μια φορά κατ' έτος. Αν ο ΑΣ έχει > 500 μέλη δίνεται η δυνατότητα για την εκλογή αντιπροσώπων.	Τουλάχιστον μια φορά κατ' έτος (το καταστατικό μπορεί να προβλέπει μέχρι δύο).	Δυαδικό σύστημα: ΓΣ, ΕΣ και διευθυντικό όργανο. Μονιστικό σύστημα: ΓΣ και ΔΣ σύμφωνα με το καταστατικό. Τουλάχιστον μια φορά κατ' έτος.
ΔΙΟΙΚΗΣΗ	ΔΣ ≥5 άτομα, θητεία 4 έτη. Αν >20 άτομα τακτικό προσωπικό μη μέλη, συμμετέχει υποχρεωτικά εκπρόσωπος εργαζομένων σε αποφάσεις για θέματα εργαζομένων.	ΔΣ ≥5 μέλη, (αν μέλη >1000, δίνεται η δυνατότητα για ψηφοδέλτια συνδυασμών και απλή αναλογική). Θητεία από 2 έως 4 έτη. Αν >20 άτομα τακτικό προσωπικό μη μέλη, συμμετέχει εκπρόσωπος εργαζομένων στο ΔΣ Για πιστωτικούς που λειτουργούν ως πιστωτικά ιδρύματα, το ΔΣ έχει 7 μέλη.	Είτε ΔΣ που εκλέγεται από ΓΣ είτε διευθυντικό όργανο που εκλέγεται από ΕΣ ή από ΓΣ σύμφωνα με το καταστατικό. Δύνανται να γίνουν μέλη μη χρήστες των υπηρεσιών του συνεταιρισμού <25% των μελών του ΔΣ Αν προβλέπεται συμμετοχή των εργαζομένων, τουλάχιστον 3 μέλη. Θητεία < 6 ετών. 1 φορά/3 μήνες.
ΕΠΟΠΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ	3μελές όργανο, εκλέγεται από τη ΓΣ	3μελές όργανο, εκλέγεται από τη ΓΣ. Δεν είναι υποχρεωτικό αν τα μέλη ≤25 και σε πιστωτικούς συνεταιρισμούς που λειτουργούν ως πιστωτικά ιδρύματα.	Υποχρεωτικό σε περίπτωση που επιλέγεται το δυαδικό σύστημα.

Συνεταιρισμοί

ΤΙΤΛΟΣ	Αγροτικοί συνεταιρισμοί	Αστικοί συνεταιρισμοί	Ευρωπαϊκή Συν. Εταιρία
ΤΑΚΤΙΚΟ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	≥10% των πλεονασμάτων ¹ πριν την αφαίρεση ποσών για τις προαιρετικές μερίδες καθώς και τα κέρδη μετά φόρων. Όταν το τακτικό αποθεματικό =υποχρεωτικές μερίδες, παύει η κράτηση.	≥10% των καθαρών κερδών.	15% των πλεονασμάτων διατίθεται στο νόμιμο αποθεματικό.
ΕΙΔΙΚΟ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	Σύμφωνα με το καταστατικό	Σύμφωνα με το καταστατικό	Σύμφωνα με το καταστατικό
ΔΙΑΝΟΜΗ ΠΛΕΟΝΑΣΜΑΤΩΝ-ΚΕΡΔΩΝ	Μετά την κράτηση 10%, διανομή μόνο πλεονασμάτων στα μέλη ή ανάπτυξη συνεταιρισμού και άλλες εγκεκριμένες χρήσεις.	Από τα καθαρά κέρδη αφαιρούνται για τακτικά, έκτακτα, ειδικά αποθεματικά και τα υπόλοιπα διανέμονται στους εταίρους, τα μισά με βάση τις μερίδες και τα μισά με βάση τις συναλλαγές. Για καταναλωτικούς όχι διανομή >3/4 καθαρών κερδών.	Το υπόλοιπο ανάλογα με τις συναλλαγές ή την εργασία που προσφέρουν τα μέλη.

Πλεονάσματα θεωρούνται τα ποσά που απομένουν μετά την κάλυψη όλων των εξόδων και προέρχονται από τις συναλλαγές των μελών με το συνεταιρισμό, ενώ κέρδη τα ποσά που προέρχονται από συναλλαγές με τρίτους μη μέλη του συνεταιρισμού

Συνεταιρισμοί

- ✓ Νομικές μορφές κοινωνικής οικονομίας.
- ✓ Κλάδος δραστηριότητας.
- ✓ Ανοιχτά σχήματα.
- ✓ Περιορισμένη ευθύνη.
- ✓ Αριθμός μελών.
- ✓ Δημοκρατική διοίκηση (αλλά προαιρετικές, ΝΠΔΔ).
- ✓ Περιορισμοί στη διανομή των κερδών.

Αλλά

- ✓ Ωφέλεια κυρίως στα μέλη και όχι στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο.
- ✓ Αρνητική παρακαταθήκη.

<http://www.youtube.com/watch?v=fCDu5X2dNIQ>

<http://www.youtube.com/watch?v=qbZ8ojEuN5I>

Κοινωνικές επιχειρήσεις

ΤΙΤΛΟΣ	Κοινωνικοί Συνεταιρισμοί Περιορισμένης Ευθύνης	Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις	Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρία
ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ	Κοινωνικο-οικονομική ενσωμάτωση ατόμων με σοβαρά ψυχοκοινωνικά προβλήματα αναπτύσσοντας όλων των ειδών τις δραστηριότητες	Κοινωνική ένταξη ευάλωτων ομάδων, κοινωνική φροντίδα και συλλογικός-παραγωγικός σκοπός.	Κοινός σκοπός κυρίως οικονομικός, αλλά όχι εμπορικός.
ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΕΛΩΝ	≥15	≥7 για ένταξη, ≥5 για κοινωνική φροντίδα και παραγωγικό-συλλογικό σκοπό.	≥ 2 εταίροι
ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΜΕΛΩΝ	Α Κατηγορία: Άτομα με προβλήματα ψυχικής υγείας ≥35 % , >15 ετών ανεξάρτητα από διάγνωση, στάδιο νόσου, διαμονή και δικαιοπρακτική ικανότητα. Β Κατηγορία: Επαγγελματίες ψυχικής υγείας ≤40 % Γ Κατηγορία: Λοιπά φυσικά ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού/δημοσίου δικαίου ≤20 %	Ευάλωτες ομάδες ≥40 %, περιλαμβάνουν όλες τις μορφές αναπηρίας, τους ανήλικους παραβάτες, αποφυλακισμένους, οροθετικούς, (απ-)εξαρτημένους,. Επιτρέπεται το 1/3 μελών να είναι μέλη νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου. Μόνο σε ΚΟΙΝΣΕΠ ένταξης επιτρέπεται η συμμετοχή νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου.	Φυσικά ή νομικά πρόσωπα

Κοινωνικές επιχειρήσεις

ΤΙΤΛΟΣ	Κοινωνικοί Συνεταιρισμοί Περιορισμένης Ευθύνης	Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις	Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρία
ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	Δεν ορίζεται.	Δεν ορίζεται.	Δεν ορίζεται
ΜΕΡΙΔΕΣ	Υποχρεωτική και μέχρι 5 προαιρετικές, Δεν ορίζεται το ύψος από το νόμο, απεριόριστες προαιρετικές για τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ή ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.	Υποχρεωτική, δεν ορίζεται αριθμός και ύψος προαιρετικών μερίδων από το νόμο. Οι προαιρετικές μερίδες δεν δίνουν επιπλέον δικαιώματα ψήφου.	Οι εισφορές των εταίρων μπορούν να συνίστανται σε εργασία τους, σε χρήματα ή σε άλλα αντικείμενα, καθώς και σε κάθε άλλη παροχή. Αν δεν συμφωνήθηκε κάτι άλλο, οι εταίροι είναι υποχρεωμένοι σε ίσες εισφορές.
ΕΥΘΥΝΗ	Περιορισμένη, μέχρι το ποσό της μερίδας	Περιορισμένη, μέχρι το ποσό της μερίδας	Απεριόριστη και εις ολόκληρον.
ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ	Σε άλλο μέλος ή σε τρίτο πρόσωπο που πληρεί τις προϋποθέσεις μέλους με έγκριση του ΔΣ	Γίνεται σε άλλο μέλος, με υποχρεωτική έγκριση διοικούσας επιτροπής.	Οι απαιτήσεις μεταξύ των εταίρων από την εταιρική σύμβαση και η εταιρική μερίδα δεν μεταβιβάζονται.

Κοινωνικές επιχειρήσεις

ΤΙΤΛΟΣ	Κοινωνικοί Συνεταιρισμοί Περιορισμένης Ευθύνης	Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις	Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρία
ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ	Τουλάχιστον μια φορά κατ' έτος.	Τουλάχιστον μια φορά κατ' έτος	Δεν ορίζεται
ΔΙΟΙΚΗΣΗ	7 μέλη και 7 αναπληρωματικά, υποχρεωτικά 2 από Α Κατηγορία με την προϋπόθεση ότι δεν τελούν υπό πλήρη δικαστική στέρηση, 3ετής θητεία, Συνεδρίαση 1 φορά/μήνα.	Διοκούσα επιτροπή από ≥ 3 μέλη. Θητεία < 5 έτη, Συνεδρίαση 1 φορά/μήνα	Η διοίκηση και η αντιπροσώπευση της αστικής εταιρείας μπορεί να ανατεθεί σε ένα ή σε μερικούς από τους εταίρους. Εάν δεν γίνει αυτό, τότε ασκείται από όλους μαζί τους εταίρους
ΕΠΟΠΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ	Υποχρεωτικά αν μέλη ≥ 20 , όχι μέλη Α Κατηγορίας, εκλέγεται από τη ΓΣ.	Δεν ορίζεται	Δεν ορίζεται.

Κοινωνικές επιχειρήσεις

ΤΙΤΛΟΣ	Κοινωνικοί Συνεταιρισμοί Περιορισμένης Ευθύνης	Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις	Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρία
ΤΑΚΤΙΚΟ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	≥5% των κερδών	≥5% των κερδών	Μη συναφές.
ΕΙΔΙΚΟ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	Επιδοτήσεις , εισφορές νέων μελών	Δεν ορίζεται	Δεν ορίζεται.
ΔΙΑΝΟΜΗ ΠΛΕΟΝΑΣΜΑΤΩΝ-ΚΕΡΔΩΝ	Αν το καταστατικό δεν ορίζει διαφορετικά, μισά ανάλογα με μερίδες, μισά ανάλογα με την εργασία	Δεν προβλέπεται η διανομή κερδών, 5% αποθεματικό, 35% στους/στις εργαζόμενους/ες, 60% επανεπένδυση για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας	Οι εισφορές των εταίρων, καθώς και καθετί που αποκτάται για την εταιρία από τη διαχείρισή της, ανήκουν σε όλους τους εταίρους κατά το λόγο της εταιρικής μερίδας του καθενός. Καθετί που ο διαχειριστής εταίρος απέκτησε στο όνομά του, αντιπροσωπεύοντας την εταιρία, έχει υποχρέωση να το καταστήσει κοινό όλων των εταίρων κατά το λόγο της εταιρικής μερίδας του καθενός.

ΑΜΚΕ	ΚΟΙΝΣΕΠ
Καταστατικό υπογεγραμμένο από τους εταίρους.	Καταστατικό υπογεγραμμένο από τα ιδρυτικά μέλη.
Υποβολή δύο αντιτύπων του υπογεγραμμένου καταστατικού στη ΔΟΥ στην οποία υπάγεται η εταιρία (δεν πληρώνουμε Φόρο 1% Συγκέντρωσης Κεφαλαίων καθώς σύμφωνα με το Ν. 1676/1986, άρθρ. 17 όπως έχει τροποποιηθεί εξαιρούνται οι ΑΜΚΕ). Η ΔΟΥ αναγράφει αν η δραστηριότητα της επιχείρησης υπόκειται σε ΦΠΑ.	Υποβολή πρώτων δικαιολογητικών στο Μητρώο: α) Αίτηση εγγραφής στο Μητρώο Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας, β) Υπεύθυνη Δήλωση, υπογεγραμμένη ξεχωριστά από κάθε ιδρυτικό μέλος, περί συμμετοχής ή μη σε άλλη ΚΟΙΝΣΕΠ. Για τις ΚΟΙΝΣΕΠ ένταξης απαιτείται επιπλέον: γ) υπεύθυνη δήλωση περί τήρησης του κριτηρίου απασχόλησης ατόμων από ευάλωτες ομάδες πληθυσμού σε ποσοστό τουλάχιστον 40% και δ) έγγραφο έγκρισης εποπτεύοντα φορέα σε περίπτωση που συμμετέχει ΝΠΔΔ.
Υποβολή ενός σφραγισμένου αντιτύπου που μας επιστρέφει η ΔΟΥ στο Ταμείο Νομικών και Προνοίας Δικηγόρων όπου καταβάλλουμε το 0,5 % του εταιρικού κεφαλαίου για όλες τις περιοχές πλην Αθήνας όπου το αντίστοιχο ποσοστό είναι 1%.	Το Τμήμα Μητρώου ελέγχει τα υποβληθέντα στοιχεία και καταχωρίζει την ΚΟΙΝΣΕΠ στο Μητρώο, αποστέλλοντας σχετική βεβαίωση εγγραφής και το καταστατικό με την κατάλληλη σήμανση με τα οποία η ΚΟΙΝΣΕΠ μπορεί να κάνει έναρξη δραστηριότητας στην αρμόδια ΔΟΥ.
Δημοσίευση του καταστατικού στο Πρωτοδικείο στο οποίο υπάγεται η εταιρία.	Έναρξη δραστηριότητας στην εφορία.
Έναρξη δραστηριότητας στην εφορία.	Υποβολή συμπληρωματικών δικαιολογητικών στο Μητρώο: α) αίτηση καταχώρισης πρόσθετων στοιχείων, β) βεβαίωση έναρξης δραστηριότητας στην εφορία, γ) ετήσιο πρόγραμμα δραστηριοτήτων και δ) πρακτικό συγκρότησης σε σώμα της Διοικούσας Επιτροπής.

Κοινωνικές επιχειρήσεις

- ✓ Κοινωνικός και οικονομικός σκοπός.
- ✓ Πολλαπλές οικονομικές δραστηριότητες.
- ✓ Τονίζει τη συλλογική διάσταση χωρίς μεγάλο αριθμό ιδρυτικών μελών.
- ✓ Ευκολία στην αλλαγή της σύνθεσης των μελών.
- ✓ Χωρίς απαιτούμενο κεφάλαιο.
- ✓ Γενική Συνέλευση: κάθε μέλος-μία ψήφος.
- ✓ Περιορισμένη διανομή κερδών σε εργαζόμενους/ες

http://www.youtube.com/watch?v=7-yZN_WkJxk

4. Ασφαλιστικά-Φορολογικά θέματα

- ✓ Ποια είναι η διαδικασία έναρξης στην εφορία (ποιος πρέπει να παρευρεθεί);
- ✓ Τι κατηγορίας βιβλία κρατάμε;
- ✓ Ποια είναι η διαδικασία για να θεωρήσουμε τα βιβλία;
- ✓ Ποιες φορολογικές υποχρεώσεις θα έχουμε;
- ✓ Τι ασφαλιστικές υποχρεώσεις έχουμε για τα μέλη και τους/τις εργαζόμενους/ες;
- ✓ Προβλέπονται ειδικές ρυθμίσεις για άτομα ευάλωτων κοινωνικών ομάδων;

Έναρξη στην εφορία

ΑΜΚΕ	ΚΟΙΝΣΕΠ
Επικυρωμένο αντίγραφο ταυτότητας	Επικυρωμένο αντίγραφο ταυτότητας
Δημοσιευμένο καταστατικό στο πρωτοδικείο	Καταστατικό με την κατάλληλη σήμανση από Μητρώο
Θεωρημένο μισθωτήριο από ΔΟΥ	Θεωρημένο μισθωτήριο από ΔΟΥ
Απαλλακτικό ασφάλισης ΟΑΕΕ	Απαλλακτικό ασφάλισης ΟΑΕΕ
Επιλογή Κωδικού Αριθμού Δραστηριότητας (μπορώ να έχω πολλούς, διαλέγω έναν κύριο).	Αριθμός Μητρώου Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας (από το Υπουργείο).
Δήλωση έναρξης δραστηριότητας μη φυσικού προσώπου	Επιλογή Κωδικού Αριθμού Δραστηριότητας (μπορώ να έχω πολλούς, διαλέγω έναν κύριο).
	Εγγραφή σε επιμελητήριο (όπου απαιτείται)
	Δήλωση έναρξης δραστηριότητας μη φυσικού προσώπου
Αυτοψία από ΔΟΥ	Αυτοψία από ΔΟΥ

Θεώρηση βιβλίων-στοχείων (B Κατηγορίας)

ΑΜΚΕ	ΚΟΙΝΣΕΠ
έντυπο Β1/TAXIS,	έντυπο Β1/TAXIS,
δελτίο αστυνομικής ταυτότητας,	δελτίο αστυνομικής ταυτότητας,
βεβαίωση περί ύπαρξης ή μη χρεών από φόρους, τέλη ή εισφορές για όλα τα μέλη, εφόσον τα χρέη αυτά προέρχονται από την άσκηση ατομικής επιχείρησης του μέλους και όχι από συμμετοχή του σε άλλο νομικό πρόσωπο,	βεβαίωση μη οφειλής αρμοδίου επιμελητηρίου για θεώρηση βιβλίων και στοιχείων (όπου απαιτείται),
βεβαίωση από τα αρμόδια τμήματα ΦΠΑ και Εισοδήματος ότι έχουν υποβληθεί κανονικά οι δηλώσεις απόδοσης οποιασδήποτε υποχρέωσης. Εάν συμμετέχει ως μέλος άλλο νομικό πρόσωπο τότε έχει και αυτό τις παραπάνω υποχρεώσεις,	βεβαίωση από τα αρμόδια τμήματα ΦΠΑ και Εισοδήματος ότι έχουν υποβληθεί κανονικά οι δηλώσεις απόδοσης οποιασδήποτε υποχρέωσης. Εάν συμμετέχει ως μέλος άλλο νομικό πρόσωπο τότε έχει και αυτό τις παραπάνω υποχρεώσεις,
βεβαίωση από ΙΚΑ ότι δεν έχουν απογραφεί και δεν απασχολούν προσωπικό.	βεβαίωση από ΙΚΑ ότι δεν έχουν απογραφεί και δεν απασχολούν προσωπικό,
	εγκύκλιος απαλλαγής από τον ΟΑΕΕ.

Φορολογικά θέματα

- ✓ Μερισμός εσόδων-δαπανών σε ΑΜΚΕ.
- ✓ Καταργήθηκαν οι φοροαπαλλαγές στις ΚΟΙΝΣΕΠ για τακτικό αποθεματικό και για επανεπένδυση.
- ✓ Οι αμοιβές των εταίρων της ΑΜΚΕ προσμετρώνται στο εταιρικό εισόδημα που φορολογείται.
- ✓ Τα κέρδη που διανέμονται σε εργαζόμενους/ες ΚΟΙΝΣΕΠ προσμετρώνται στο προσωπικό εισόδημα.

Ασφαλιστικά θέματα

- ✓ Τα μέλη/εταίροι δεν έχουν υποχρέωση ασφάλισης.
- ✓ Οι εταίροι της ΑΜΚΕ μπορούν να αμείβονται αν παρέχουν υπηρεσίες, αλλά δεν εκπίπτουν τα έξοδα.
- ✓ Τα μέλη της ΚΟΙΝΣΕΠ μπορούν να μην εργάζονται, αλλά να παρέχουν υπηρεσίες με σύμβαση εντολής.
- ✓ Τα μέλη της ΚΟΙΝΣΕΠ και ΑΜΚΕ δεν έχουν ασυμβίβαστο με άσκηση άλλης επαγγελματικής δραστηριότητας και δεν χάνουν την ιδιότητα του ανέργου.
- ✓ Σε 60 ημερολογιακές μέρες, συμβάσεις με άτομα ευάλωτων ομάδων σε ΚΟΙΝΣΕΠ ένταξης. Σε περίπτωση αποχώρησης, αντικατάσταση σε 40 μέρες.
- ✓ Μόνο στις ΚΟΙΝΣΕΠ διατηρούνται επιδόματα και συντάξεις αναπηρίας για άτομα ευάλωτων ομάδων.

Συμπέρασμα

Νομική μορφή	ΑΜΚΕ	ΚΟΙΝΣΕΠ
Έναρξη εργασιών	Σχετικά εύκολη	Σχετικά εύκολη
Τήρηση βιβλίων	Β Κατηγορίας	Β Κατηγορίας
Υπολογισμός εσόδων-δαπανών	Δυσκολία λόγω μερισμού σε φορολογητέο και μη τμήμα	Ευκολία υπολογισμού λόγω εμπορικού χαρακτήρα
Ασφάλιση μελών	Απαλλαγή	Απαλλαγή
Αμοιβή μελών	Προβλέπεται, αλλά οι δαπάνες δεν εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα	Προβλέπεται και οι δαπάνες εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα.
Εργαζόμενοι/ες ευάλωτων ομάδων	Καμιά πρόβλεψη	Λήψη επιδοματων κοινωνικής προτασίας

Αλλά

Οι αρμόδιες υπηρεσίες (ΔΟΥ) δεν είναι ακόμα εξοικειωμένες

5. Καταρτίζοντας ένα κοινωνικό επιχειρηματικό σχέδιο (ΚΕΣ)

- ✓ Ανάλυση ρίσκου.
- ✓ Αποφεύγουμε εξιδανικευμένες προσδοκίες-αναζητούμε συγκεκριμένες λύσεις.
- ✓ Οδικός χάρτης-υπόκειται σε αλλαγές.
- ✓ Χρηματοδότηση.

Αλλά δεν μπορεί να είναι ίδιο με ένα τυπικό επιχειρηματικό σχέδιο, έχει διαφορές

Περιεχόμενα ΚΕΣ

- ✓ Σύνοψη
- ✓ Ταυτότητα
- ✓ Αποστολή-στόχοι
- ✓ Πληροφορίες για τα μέλη
- ✓ Πληροφορίες για το προϊόν/την υπηρεσία
- ✓ Λεπτομέρειες για τον τρόπο λειτουργίας
- ✓ Πληροφορίες για την αγορά
- ✓ Στρατηγική προώθησης
- ✓ Κοινωνικό αντίκτυπο
- ✓ Κίνδυνοι
- ✓ Οικονομικά δεδομένα
- ✓ Παραρτήματα

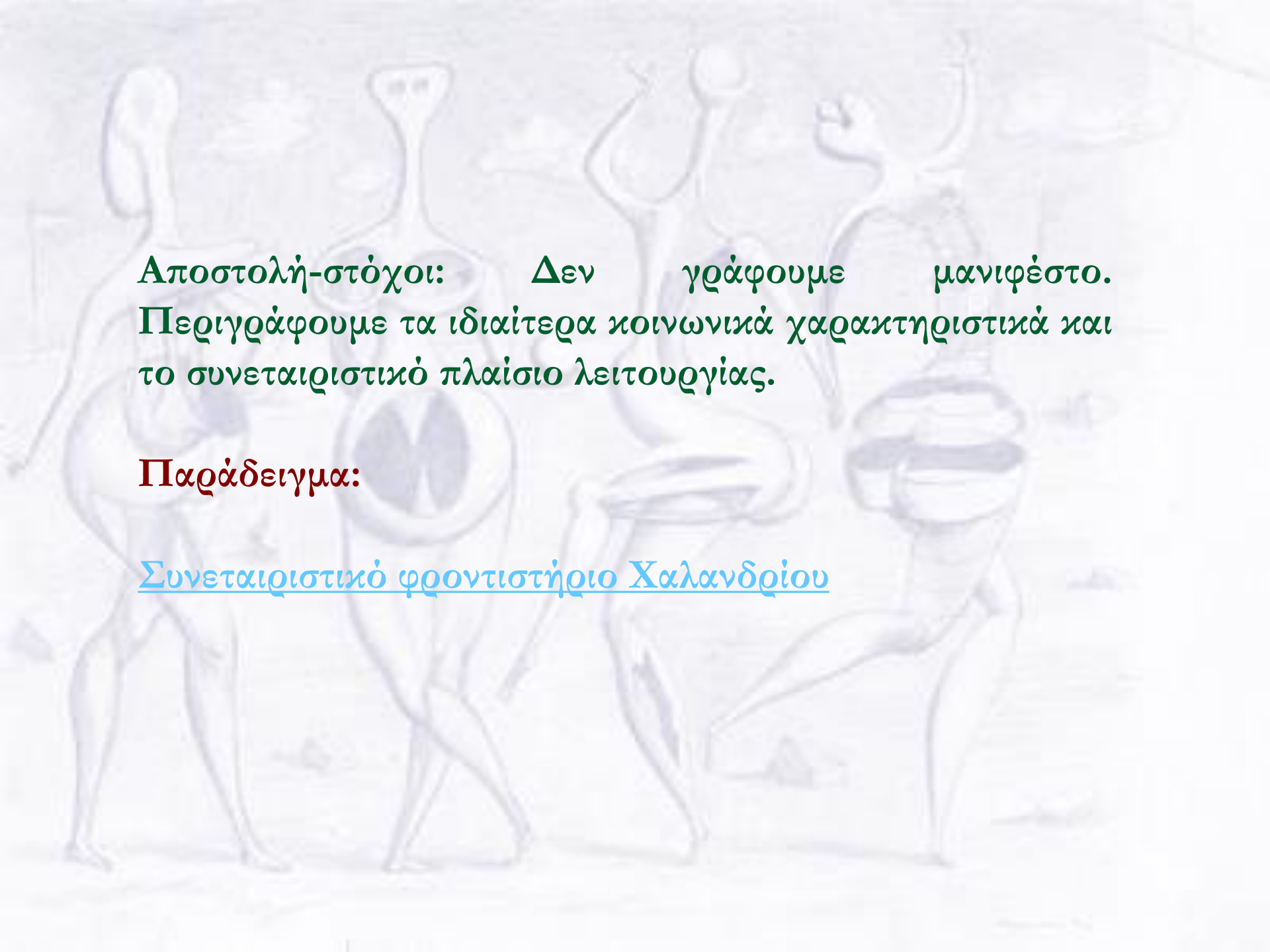
Σύνοψη: Γράφεται στο τέλος, σύντομη (≤ 1 σελίδα), όνομα, στόχοι, παραγωγική ιδέα και οικονομικές προβλέψεις.

Ταυτότητα: Όνομα και έδρα της επιχείρησης, νομική μορφή, οικονομική δραστηριότητα, σύντομο ιστορικό.

SOS: Όνομα εύληπτο και αξιομνημόνευτο (αλφαβητική σειρά).

SOS: Επισκεπτόμαστε τις Υπηρεσίες Μιας Στάσης του Γενικού Εμπορικού Μητρώου (ΓΕΜΗ)

<http://geminet.gr/ossutility/>

Αποστολή-στόχοι: Δεν γράφουμε μανιφέστο.
Περιγράφουμε τα ιδιαίτερα κοινωνικά χαρακτηριστικά και
το συνεταιριστικό πλαίσιο λειτουργίας.

Παράδειγμα:

[Συνεταιριστικό φροντιστήριο Χαλανδρίου](#)

Παράδειγμα: Βιολογικά γεύματα στο χώρο εργασίας

Θέση	Πρόσωπο
Προμήθεια πρώτων-υλών	Μέλη-εργαζόμενοι/ες με εμπειρία σε δίκτυα παραγωγών.
Επεξεργασία-παρασκευή γευμάτων	Μέλη-εργαζόμενοι/ες με κατάρτιση στο χειρισμό τροφίμων ή τη μαγειρική ευρύτερα, με εμπειρία στο επάγγελμα και με το απαραίτητο πιστοποιητικό υγείας.
Διανομή-παράδοση γευμάτων	Μέλη-εργαζόμενοι/ες που διαθέτουν τις απαιτούμενες άδειες οδήγησης ανάλογα με το μεταφορικό μέσο.
Πωλήσεις-τηλεφωνικό κέντρο	Μέλη-εργαζόμενοι/ες με εμπειρία σε τμήματα πωλήσεων.
Συντήρηση-καθαριότητα χώρων	Σύμβαση με εξωτερικό συνεργάτη
Συντήρηση-επισκευή εξοπλισμού	Σύμβαση με εξωτερικό συνεργάτη
Λογιστική παρακολούθηση	Σύμβαση με εξωτερικό συνεργάτη
Προώθηση προϊόντων/υπηρεσιών	Σύμβαση με εξωτερικό συνεργάτη
.....

Προσοχή: ΚΟΙΝΣΕΠ Ένταξης

Ποιο είναι ακριβώς το προϊόν ή/και η υπηρεσία;

Κρύα και ζεστά σάντουιτς, σαλάτες, ελαφριά γεύματα, σούπες, φρέσκους χυμούς, καφέ και τσάι από βιολογικές πρώτες ύλες. Κεντρικό σημείο της πόλης που θα λειτουργεί καθημερινά από τις 7 π.μ. μέχρι τις 7 μ.μ. Υπηρεσίες παράδοσης στο χώρο των πελατών μας. Το ωράριο των υπηρεσιών παράδοσης θα είναι από τις 10 π.μ. μέχρι τις 5 μ.μ.

Σε ποια τιμή;

Επισκευές χώρου.....	5.000
Αγορά εξοπλισμού.....	2.500
Δόσεις αγοράς εξοπλισμού.....	1.800
Ενοίκιο.....	3.500
Θέρμανση.....	900
Λογαριασμοί.....	2.600
Μισθοί και ασφαλιστικές εισφορές.....	30.000
Ασφάλιση χώρου.....	720
Αμοιβές δικηγόρου.....	250
Αμοιβές λογιστή/τριας.....	360
Αμοιβές διαφημιστή/τριας.....	1.320
Αμοιβες γραφίστα-τριας.....	2.400
Σύνολο.....	<u>51.350</u>

Τιμή αγοράς: 3,5€, Τιμή 2,5€, Κόστος: 1€, Μ. Κέρδος: 1,5€, 34.233 σάντουιτς/χρόνο, 122 την ημέρα!

Λεπτομέρειες για τον τρόπο λειτουργίας

- ✓ Προμηθευτές: ποιοι είναι, τί προμηθεύουν, με ποια συχνότητα, τρόπος παράδοσης, βιολογική γεωργία, συμφωνητικά συνεργασίας.
- ✓ Χώρος: ιδιόκτητος ή ενοικιαζόμενος, διάρκεια συμβόλαιου, ετήσιο κόστος, εργασίες ανακαίνισης, κόστος και χρόνος ολοκλήρωσης, άδειες, προσβασιμότητα ΑμεΑ.
- ✓ Εξοπλισμός: συσκευές, μηχανήματα, Η/Υ και συναφή, μεταφορικά μέσα, αγορά ή μίσθωση, αποσβέσεις.
- ✓ Αδειοδοτήσεις/πιστοποιήσεις: άδεια καταστήματος υγ. ενδιαφέροντος, κόστος, χρόνος απόκτησης;
- ✓ Ασφάλιση χώρου και εξοπλισμού έναντι κινδύνων

Πληροφορίες για την αγορά: Ερωτήσεις-κλειδιά

- ✓ Ποιο είναι το μερίδιο αγοράς (π.χ. βιολογικών έτοιμων γευμάτων);
- ✓ Ποια είναι η τάση του; Έχει αυξηθεί ή έχει μειωθεί και ποιες είναι προοπτικές εν μέσω κρίσης;
- ✓ Ποιοι είναι οι βασικοί ανταγωνιστές μας; Είναι τυπικές κερδοσκοπικές επιχειρήσεις ή έχουν ήδη εισέλθει άλλες κοινωνικές επιχειρήσεις;
- ✓ Ποιοι είναι οι βασικοί προμηθευτές πρώτων υλών για αυτά τα καταστήματα;
- ✓ Ποια είναι τα χαρακτηριστικά των πελατών αυτής της αγοράς;
- ✓ Πώς μαθαίνουν οι πελάτες την ύπαρξη τέτοιων προϊόντων/υπηρεσιών;

Πληροφορίες για την αγορά: Χρήσιμα εργαλεία

- ✓ Ψάχνουμε στο Internet (π.χ. βιολογικό καφέ + Θεσσαλονίκη).
- ✓ Επαγγελματικοί οδηγοί (π.χ. χρυσός οδηγός, in.gr).
- ✓ Επαγγελματικά επιμελητήρια και τις υπηρεσίες μιας στάσης του Γενικού Εμπορικού Μητρώου (ΓΕΜΗ).
- ✓ Ενώσεις επαγγελματιών (π.χ. Σύλλογος Βιοκαλλιεργητών Β. Ελλάδας).
- ✓ Εφημερίδες άρθρα για την αγορά που μας ενδιαφέρει.
- ✓ Ινστιτούτα π.χ. [ΙΜΕΓΣΕΒΕΕ](#)
- ✓ Άδειες: [Δήμος Θεσσαλονίκης: άδειες καταστημάτων](#)
- ✓ Παρατηρούμε άλλες επιχειρήσεις
- ✓ Άλλες κοινωνικές επιχειρήσεις
- ✓ Επισκεπτόμαστε δυνητικούς προμηθευτές
- ✓ Πειραματιζόμαστε και τεστάρουμε την αποδοχή

Στρατηγική προώθησης

- ✓ Φυλλάδια και αφίσες.
- ✓ Συμμετοχή σε εκθέσεις και φεστιβάλ (Greenwave).
- ✓ Καταχωρίσεις σε έντυπα και ηλεκτρονικά μέσα ενημέρωσης.
- ✓ Καταχωρίσεις σε επαγγελματικούς οδηγούς.
- ✓ Επαγγελματικές κάρτες. Διευκολύνουν την επικοινωνία με ενδιαφερόμενους/ες σε οποιαδήποτε συνάντηση.
- ✓ Διαφήμιση από στόμα σε στόμα.
- ✓ Ιστοσελίδα (ηλεκτρονική πώληση).
- ✓ Μέσα κοινωνικής δικτύωσης.
- ✓ Δικτύωση. Όχι εργαλειακά. Λειτουργεί και έτσι.
- ✓ Προσωπικές σχέσεις με πελάτες/τοπική κοινότητα.

Κοινωνικός αντίκτυπος (social impact)

- ✓ Θεσміζουμε ένα εργαλείο ελέγχου για να μην εξωκείλει η επιχείρηση λόγω της αγοραίας της λειτουργίας.
- ✓ Λειτουργούμε με διαφάνεια και λογοδοσία απέναντι στην τοπική κοινωνία.
- ✓ Μπορεί να εξασφαλίσουμε επιπλέον πόρους (βλ. συμβάσεις κοινωνικής αναφοράς).

Κοινωνικός αντίκτυπος (social impact)

- ✓ Θέτουμε σαφείς στόχους
- ✓ Εμπλέκουμε όσο περισσότερο μπορούμε τα ενδιαφερόμενα μέρη
- ✓ Μετράμε όπου μπορούμε τα αποτελέσματα κάθε παρέμβασης
- ✓ Επαληθεύουμε τα αποτελέσματα
- ✓ Παρακολουθούμε και καταγράφουμε.

Κοινωνικός αντίκτυπος (social impact)

- ✓ Τοπική κοινωνία: δημιουργία θέσεων εργασίας ιδιαίτερα για ανθρώπους που αντιμετωπίζουν πρόσθετες δυσκολίες, προμήθεια από τοπικούς παραγωγούς, χρήση πλεονασμάτων για την υλοποίηση δράσεων κοινωνικού χαρακτήρα.
- ✓ Περιβάλλον: συσκευασίες από ανακυκλωμένα υλικά, μειωμένη κατανάλωση ενέργειας, βιώσιμη διαχείριση απορριμμάτων, χρήση μέσων ήπιας αστικής μετακίνησης, ενίσχυση βιοποικιλότητας.
- ✓ Συμμετοχή: δημοκρατική διαδικασία λήψης αποφάσεων, τοπικές συνελεύσεις, ενίσχυση δράσεων που προωθούν την κοινωνική συμμετοχή (αντιρατσισμός, αντιφασισμός).

Κίνδυνοι

Εσωτερικοί:

- ✓ Ασθένεια→καταρτισμένα εφεδρικά μέλη που μπορούν να αναλάβουν
- ✓ Αθέτηση χρονοδιαγράμματος, κακή ποιότητα πρώτων υλών→αξιοποίηση ευρύτερου δικτύου κοινωνικών επιχειρημάτων και μεμονομένων καλλιεργητών
- ✓ Μείωση ποσοστού από ευάλωτες ομάδες→ πρόσληψη εφεδρικών μελών, απεύθυνση στις δημόσιες υπηρεσίες

Εξωτερικοί:

- ✓ Μειωμένες πωλήσεις→αλλαγή στρατηγική προώθησης, διεκδίκηση σύμβασης δημοσίου (π.χ. σχολείο)
- ✓ Καθυστέρηση στην εκταμίευση της επιχορήγησης→εξασφάλιση κεφαλαίων από άλλες πηγές
- ✓ Αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο→τεχνική υποστήριξη, συλλογική εκπροσώπηση κοινωνικών επιχειρήσεων.

Προϋπολογισμός Αποτελεσμάτων Χρήσης

- ✓ Όλες οι πληροφορίες με χρηματικούς όρους
- ✓ Ρεαλιστικές και ρητές υποθέσεις
- ✓ Σταθερό και μεταβλητό τμήμα
- ✓ Κακό, μέτριο και καλό σενάριο
- ✓ 1^ο έτος ανά μήνα, 2^ο και 3^ο έτος συγκεντρωτικά
- ✓ Ας παίξουμε με τα νούμερα

Προϋπολογισμός Ταμειακής ροής

- ✓ Δεν πραγματοποιούνται οι δαπάνες ταυτόχρονα με τα έσοδα
- ✓ Κίνδυνος να βρεθούμε χωρίς ρευστό
- ✓ Ας παίξουμε με τα νούμερα

5. Αναζητώντας πηγές χρηματοδότησης

- ✓ Στροφή από τη λογική των επιδοτήσεων στη λογική των επενδύσεων.
- ✓ Χώρες της Δυτικής Ευρώπης με μεγάλη παράδοση στις κοινωνικές επιχειρήσεις στις οποίες δεν συμπεριλαμβάνεται η Ελλάδα.
- ✓ Δεν έχει τεθεί σε εφαρμογή το Στρατηγικό Σχέδιο Δράσης για την Ανάπτυξη της Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας στην Ελλάδα.
- ✓ Συνεταιριστικές τράπεζες.
- ✓ Ηθικά ζητήματα, αυτονομία.

Μικρομεσαίες επιχειρήσεις

Οι επιχειρήσεις διακρίνονται σε:

- ✓ πολύ μικρές, μέχρι 10 εργαζόμενοι/ες και αποτελέσματα χρήσης μέχρι 2εκ Ευρώ,
- ✓ μικρές από 10 ως 50 εργαζόμενοι/ες και αποτελέσματα χρήσης μέχρι 10εκ Ευρώ και
- ✓ μεσαίες επιχειρήσεις: από 50 έως 250 εργαζόμενοι/ες και αποτελέσματα χρήσης μέχρι 50εκ Ευρώ ή ισολογισμό μέχρι 43εκ Ευρώ (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2006).

Απευθείας επιδοτήσεις

- ✓ Περιβάλλον: Πρόγραμμα LIFE, Πρόγραμμα Επιχειρηματικότητας και Καινοτομίας, Περιβαλλοντικές ΜΚΟ (συνεπώς και οι άλλοι φορείς Κοινωνικής Οικονομίας σύμφωνα με το Μητρώο) http://ec.europa.eu/environment/funding/intro_en.htm
- ✓ Καινοτομία και έρευνα: 7ο Πρόγραμμα Πλαίσιο http://cordis.europa.eu/fp7/home_en.html, εθνικά σημεία πληροφόρησης: http://ec.europa.eu/research/participants/portal/page/nationalcontactpoint;efp7_SESSION_ID=pch4S8wptbp6WjRQJnBBV5VhgrP0470bCrTtzmTRvjhWbBvSRLJ7!1893387052#top
- ✓ Ανταγωνιστικότητα-καινοτομία: http://ec.europa.eu/cip/eip/access-finance/index_en.htm Πρόγραμμα EUROSTARS, <http://www.eurostars-eureka.eu/home/what>, εθνικά σημεία πληροφόρησης: <http://www.eurostars-eureka.eu/contact/show/GR>
- ✓ Εκπαίδευση-κατάρτιση: Πρόγραμμα LEONARDO DA VINCI, http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-programme/ldv_en.htm Πρόγραμμα ERASMUS για νέους επιχειρηματίες, <http://www.erasmus-entrepreneurs.eu/index.php?lan=el#.Uny2nxBmKWE>
- ✓ Πολιτισμός-μέσα μαζικής ενημέρωσης: Πρόγραμμα ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ http://ec.europa.eu/culture/our-programmes-and-actions/doc411_en.htm Πρόγραμμα MEDIA <http://ec.europa.eu/digital-agenda/>

Επιδότησεις μέσω εθνικών αρχών

- ✓ Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), http://ec.europa.eu/regional_policy/country/prordn/index_el.cfm?gv_pay=GR&gv_reg=ALL&gv_obj=ALL&gv_the=ALL&gv_per=2 και επιλέγουμε περιφέρεια και προγραμματική περίοδο (2007-2013 και 2014-2020 αντίστοιχα). Διαχειριστικές αρχές Περιφερειακών Επιχειρημασιακών Προγραμμάτων http://ec.europa.eu/regional_policy/manage/authority/authorities.cfm?lan=EL&pay=gr#1
- ✓ Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ), ειδική αναφορά στην κοινωνική επιχειρηματικότητα <http://ec.europa.eu/esf/main.jsp?catId=531&langId=el>
- ✓ Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης <http://www.agrotikianaptixi.gr/index.php?op=Call&todo=List> και επιλέγουμε ομάδες, συνεργαζόμενοι και ενώσεις

Νέα Προγραμματική Περίοδος (2014-2020)

- ✓ Πρωτοβουλία για την Κοινωνική Εταιρία (Social Business Initiative): περίπου 90εκ Ευρώ, Πρόγραμμα για την Απασχόληση και την Κοινωνική Καινοτομία (European Employment and Social Innovation-EASI)

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=el&catId=89&newsId=1093&furtherNews=yes>

- ✓ Προτεραιότητα στα Διαρθρωτικά Ταμεία και στο Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς

http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/index_el.cfm

Στρατηγικό Σχέδιο για την Ανάπτυξη του τομέα της Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας

- ✓ Πρακτική άσκηση μέχρι 2 μελών ΚΟΙΝΣΕΠ σε κοινωνική επιχείρηση του εξωτερικού με κάλυψη οδοιπορικών και εξόδων δαίμονής από το Πρόγραμμα ERASMUS-entrepreneurs και υποτροφία 3.000€ για 3 μήνες ανά μέλος.
- ✓ Υποστήριξη για επιχειρηματικό σχέδιο και ίδρυση ΚΟΙΝΣΕΠ από ιδιώτες συμβούλους ή περιφερειακούς μηχανισμούς υποστήριξης με vouchers (κουπόνια).
- ✓ Υπηρεσίες θερμοκοιτίδας από ιδιώτες φορείς ή περιφερειακούς μηχανισμούς υποστήριξης.
- ✓ Κατάρτιση εργαζομένων σε ΚΟΙΝΣΕΠ.
- ✓ Χρηματοδότηση για αγορά εταιρικών μεριδίων από ιδρυτικά μέλη-εργαζόμενους/ες: €5.000,00 για ΑμεΑ, €4.000,00 για λοιπές ευάλωτες ομάδες πληθυσμού (εξαρτημένα ή απεξαρτημένα από ουσίες άτομα, οροθετικοί, φυλακισμένοι/αποφυλακισμένοι, ανήλικοι παραβάτες), €3.000,00 για ειδικές ομάδες πληθυσμού (άνεργοι νέοι, άνεργες γυναίκες, άνεργοι άνω των πενήντα ετών, μακροχρόνια άνεργοι, αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών και τα μέλη πολύτεκνων οικογενειών, γυναίκες θύματα κακοποίησης, αναλφάβητοι, κάτοικοι απομακρυσμένων ορεινών και νησιωτικών περιοχών, άτομα με πολιτισμικές ιδιαιτερότητες, μετανάστες και πρόσφυγες).
- ✓ Επιχορήγηση νέο-προσλαμβανόμενων σε ΚΟΙΝΣΕΠ: €5.000 για ΑμεΑ, €4.000 για λοιπές ευάλωτες ομάδες πληθυσμού και €3.000 για ειδικές ομάδες πληθυσμού.

Προγράμματα απασχόλησης ΟΑΕΔ

- ✓ Πρόγραμμα επιχορήγησης επιχειρήσεων για την απασχόληση ανέργων που βρίσκονται στο στάδιο πλησίον της σύνταξης (ΟΑΕΔ ΛΑΕΚ 1)
- ✓ Ειδικό διετές Πρόγραμμα προώθησης της απασχόλησης με επιχορήγηση των ασφαλιστικών εισφορών, για την πρόσληψη 25.000 ανέργων (ανοικτό για τις περιφέρειες σταδιακής εισόδου, δηλαδή Νότιο Αιγαίο και Στερεά Ελλάδα).
- ✓ Πρόγραμμα απόκτησης εργασιακής εμπειρίας για νεοεισερχόμενους στην αγορά εργασίας, ηλικίας 16-24 ετών.
- ✓ Πρόγραμμα επιχορήγησης επιχειρήσεων και γενικά εργοδοτών για την απασχόληση και κατάρτιση 10.000 δικαιούχων «επιταγής επανένταξης στην αγορά εργασίας» (ανοικτό μόνο για το σκέλος της απασχόλησης και όχι της κατάρτισης).
- ✓ Ειδικό τριετές Πρόγραμμα ενίσχυσης των εργοδοτών με επιχορήγηση που αντιστοιχεί στο ύψος των ασφαλιστικών εισφορών για την πρόσληψη 2.300 ανέργων Ατόμων με Αναπηρίες ΑμεΑ, Απεξαρτημένων από εξαρτησιογόνες ουσίες, Αποφυλακισμένων, Νεαρών Παραβατικών Ατόμων ή Νεαρών Ατόμων που βρίσκονται σε κοινωνικό κίνδυνο και Πρόγραμμα επιχορήγησης 50 θέσεων Εργονομικής Διευθέτησης του χώρου εργασίας για Άτομα με Αναπηρίες (ΑμεΑ).

http://www.oaed.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=630&Itemid=764&lang=el

<http://koinsep.org/doc/oaed2.pdf>

Προσοχή: επιχορήγηση ιδρυτικών μελών συνεταιρισμών μόνο για ΟΑΕΔ ΛΑΕΚ και εργαζόμενοι μη μέλη ειδικών κοινωνικών ομάδων

Χρηματοδοτικά μέσα

- ✓ Όχι άμεση χρηματοδότηση στις ΜΜΕ αλλά σε χρηματοδοτικούς διαμεσολαβητές όπως τράπεζες, πιστωτικά ιδρύματα ή επενδυτικά ταμεία. Στόχος να αυξήσουν τον όγκο πιστώσεων που είναι διαθέσιμες.
- ✓ Το Πρόγραμμα Πλαίσιο για την Ανταγωνιστικότητα και την Καινοτομία (ΠΠΑΚ)

http://www.access2finance.eu/el/Greece/what_is_available.htm

http://www.eif.org/EIF_for/sme_finance/index.htm

Πρωτοβουλίες/μηχανισμοί

- ✓ Κοινοί Ευρωπαϊκοί Πόροι για Πολύ Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις (JEREMIE): πολύ μικρά δάνεια σε επιχειρηματικά κεφάλαια ή σε εγγυήσεις καθώς και σε άλλες μορφές καινοτόμου χρηματοδότησης.
http://ec.europa.eu/regional_policy/thefunds/instruments/jeremie_el.cfm
- ✓ Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Μικροχρηματοδοτήσεων Progress: μικρά δάνεια κάτω από 25.000 ευρώ, για την ίδρυση ή την επέκταση μικρής επιχείρησης (κοινωνικές επιχειρήσεις, νέοι/ες, γυναίκες, ΕΚΟ),
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=el&catId=836>
(Παγκρήτια Συνεταιριστική Τράπεζα)
- ✓ Ευρωπαϊκά Ταμεία Κοιν. Επιχειρηματικότητας και μικροπιστώσεις.
http://ec.europa.eu/internal_market/investment/social_investment_funds/ http://ec.europa.eu/internal_market/finservices-retail/credit/microcredit/index_en.htm
- ✓ Επιταχυντής Κοινωνικού Αντίκτυπου: Ταμείο Ταμείων.
http://www.eif.org/what_we_do/equity/sia/index.htm
- ✓ Ταμείο Επιχειρηματικότητας (ΤΕΠΙΧ)
<http://www.antonistikitita.gr/tepix/>

Ηθικές/εναλλακτικές και συνεταιριστικές τράπεζες

- ✓ Δεν υπάρχει ηθική τράπεζα στην Ελλάδα. Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Ηθικών και Αλληλέγγυων Τραπεζών:
<http://www.ethicalbankingeurope.com>
- ✓ Ευρωπαϊκός Όμιλος Συνεταιριστικών Τραπεζών:
<http://www.eacb.coop/en/home.html>
- ✓ Στην Ελλάδα, 13 Συνεταιριστικές Τράπεζες, 5 Πιστωτικοί Συνεταιρισμοί και 1 Χρηματοπιστωτικό Ίδρυμα
<http://www.este.gr/index.asp>

Επιχειρηματική φιλανθρωπία

- ✓ Ιδιωτικές επιχειρηματικές στρατηγικές (μη κερδοσκοπικές οργανώσεις και κοινωνικές επιχειρήσεις).
- ✓ Impact only vs impact first (ΑΜΚΕ vs ΚΟΙΝΣΕΠ)
- ✓ Μη επιστρεπτά επιχορήγηση (ειδικά ΜΚΟ), δάνειο, ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια συνήθως αγοράζοντας μερίδες στην επιχείρηση, αρχικό επιχειρηματικό κεφάλαιο και εγγυοδοσία. Επίσης, η επιχειρηματική φιλανθρωπία παρέχει και μη χρηματική υποστήριξη με τη μορφή της συμβουλευτικής και της εποπτείας για την ανάπτυξη της επιχείρησης.
- ✓ Ευρωπαϊκή Ένωση Επιχειρηματικής Φιλανθρωπίας
<http://evpa.eu.com/about-us>

Ελληνικές πηγές

- ✓ Δημόσιες συμβάσεις κοινωνικής αναφοράς (9μελής διυπουργική επιτροπή, δεν υπάρχει ολοκληρωμένο σχέδιο αλλά Κως Ασπίς)

<http://www.dltko.gr/%CE%9A%CF%89%CF%82%20%CE%91%CF%83%CF%80%CE%AF%CF%82.html>

http://www.youtube.com/results?search_query=%CE%BA%CF%89%CF%82+%CE%B1%CF%83%CF%80%CE%B9%CF%82&sm=3

- ✓ Ταμείο Κοινωνικής Οικονομίας και Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ!